SUBJECT: M.A (Education) – Minutes Of the Meeting - 26 May 2018

एम.ए (शिक्षणशास्त्र) – अध्यापनशास्त्र,प्रौढ अध्यापनशास्त्र आणि स्वयं निर्देशित अध्ययन पूर्नरचना बैठक इतिवृत्त

एम.ए. शिक्षणशास्त्राच्या तज्ञ सल्लागार ठरल्या प्रमाणे अध्यापनशास्त्र,प्रौढ अध्यापनशास्त्र आणि स्वयं निर्देशित अध्ययन या अभ्यासक्रमाची पूर्नरचना बैठक आयोजित करण्यात आली. सदर बैठक २६ मे २०१८ रोजी शिक्षणशास्त्र विद्याशाखेत घेण्यात आली. या बैठकीस खालील सदस्य उपस्थित होते.

१) डॉ.वैभव जाधव (पुणे विद्यापीठ)
२) डॉ. चंद्रकांत बावीस्कर (नांदेड विद्यापीठ)
३) डॉ. कविता साळुंके (प्र. संचालक शिक्षणशास्त्र विद्याशाखा)
४) डॉ. विजया पाटील (एम.ए. शिक्षणशास्त्र समन्वयक)
५) डॉ. संजीवनी महाले (शिक्षणशास्त्र विद्याशाखा)

बैठकीच्या प्रारंभीस महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठातील एम. ए. शिक्षणशास्त्र व एम.एड ह्या शिक्षणक्रमाच्या प्रचलित अभ्यासक्रमाचा आढावा घेण्यात आला. त्यावर चर्चा करून अध्यापनशास्त्र,प्रौढ अध्यापनशास्त्र आणि स्वयं निर्देशित अध्ययन दोन अभ्यासक्रमाचे खालील प्रमाणे निश्चिती करण्यात आली.

अध्यापनशास्त्र,प्रौढ अध्यापनशास्त्र आणि स्वयं निर्देशित अध्ययन

घटक १ अध्यापनशास्त्र

१.१ ऐतिहासिक पार्श्वभूमी / उत्पत्ती. (origen)
१.२ संकल्पना : अर्थ, व्याख्या, गरज, महत्व, तत्वे ,तत्वे : प्रेरणा, प्रकटीकरण, निर्देशित कृती, चिकित्सा, निमंत्रित अनुक्रम
१.३ अध्यापनशास्त्राचे उपागम
१.३.१ सहकार्यात्मक
१.३.२ अनुभवनिष्ठ
१.३.३ भेदाभेद (Differenciation)
१.३.४ सैध्यातिक व प्रात्यक्षिक कार्याचा संबंध (Theory to Practice, Practice to Theory)
१.३.५ अध्ययनासाठी मूल्यनिर्धारण
१.३.६ ई-अध्ययन आणि तंत्रविज्ञानाचा वापर
१.३.७ अध्ययनातील संप्रेषण (Conversation)
१.३.८ बहुसंवेदनिक अध्ययन
१.३.९ भाषा, साक्षरता आणि तंत्रज्ञान
१.३.१० प्रकृत्याधारित अध्ययन
१.३.११ प्रक्रियाधीष्ठीत अध्ययन (Process, Oriented, Guided inquires, Lesson)
१.४ अध्यापनशास्त्र (Process of Pedagogy)
१.४.१ आशयज्ञान
१.४.२ अध्यापानशास्त्रीय ज्ञान
१.४.३ अध्यापानशास्त्रीय आशयज्ञान
१.४.४ तंत्रविज्ञान
१.४.५ तंत्रज्ञान विषयक आशयज्ञान
१.४.६ तंत्रज्ञानाचे अध्यापानशास्त्रीय ज्ञान
१.४.७ तंत्रज्ञान, अध्यापनशास्त्र, अध्ययन -----------
१.४.८ परिणाम व TPACK

१.५ अध्यापनशास्त्र : आव्हाने, समस्या आणि संशोधन

घटक २ प्रौढाध्यापनशास्त्र

२.१ प्रौढाध्यापनशास्त्र उत्पत्ती

२.२ प्रौढाध्यापनशास्त्र : संकल्पना, तत्वे, (Mallarme Knowles)

२.३ अध्यापनार्थी वैशिष्ठ व वर्ग वातावरण

२.४ प्रौढाध्यापनाची – प्रतिमाने, पद्धती, तंत्रे, कौशल्ये, कार्यनिती.

२.५ प्रौढाध्यापन – शिक्षकांची भूमिका

घटक ३ स्वयं निर्देशित अध्ययन

३.१ उत्पत्ती

३.२ संकल्पना, तत्वे आणि दुरशिक्षणाशी संबंध

३.३ स्वयं निर्देशित अध्यापनाची प्रक्रिया

३.३.१ विश्वास व कृती → समस्या → कृती → फल निष्पत्ती

३.४ कृतियुक्त स्वयं निर्देशित अध्ययन

३.४.१ अध्यापनार्थी स्वाययत्ता

३.४.२ लवचिक अभ्यासक्रम

३.४.३ मुल्यमापनातील लवचिकता

३.४.४ सहकारशील अध्ययन

३.५ व्यावसायिक क्षमता, स्वयं निर्देशित अध्यापनाद्वारे विकास

घटक ४ अध्यापनशास्त्र, प्रौढअध्यापनशास्त्र व स्वयं निर्देशित अध्ययन अध्यापन परस्पर संबंध

४.१ ....   ४.२ ...

घटक ५ अध्यापनशास्त्र, प्रौढअध्यापनशास्त्र व स्वयं निर्देशित अध्ययन उपयोजन

५.१ अध्यापनशास्त्राचे उपयोजन

५.२ प्रौढअध्यापनशास्त्राचे उपयोजन

५.३ स्वयं निर्देशित अध्ययनाचे उपयोजन

५.४ दूरशिक्षणातील उपयुक्तता/उपयोजन

५.५ सामाजिक माध्यमांद्वारे उपयोजन (Theory Pedagogy) (web 2.0 Social Media, mar mobile Legality etc.)

या नुसार अभ्यासक्रम निश्चिती करण्यात आली.त्यानंतर सर्वांचे आभार मानून बैठीकीचा समारोप करण्यात आला.

डॉ. कविता साळुंके
प्र. संचालक
शिक्षणशास्त्र विद्याशाखा

School of Education Y.C.M.O.U., Nashik

Y.C.M. OPEN UNIVERSITY NASHIK

डॉ. विजया पाटील
समन्वयक
शिक्षणशास्त्र विद्याशाखा